

Ágh István

A visszafoglalt birtok

Függelék a Zöld Angyalhoz

Lelkesít a befejezett építkezés,
most még a használat előtti csöndben
tűnődhetek a megváltozott tájképen,
ahogy a romból épület, a mocsárból
tó jelent meg idáig elképzelhetetlenül,
mert a tétlen belenyugvástól megszabadulva
feszítette vitorláit az alkotókedv.

Korszakok részese voltam és tanúja vagyok,
rajtam fordult ki a múlt, mint sarkából a kapu,
tudom, mi honnan romlott le, s lemondtam
a jövőről, hisz fölfoghatatlan volt a remény,
s addig gyöngített a világ, hogy magamat okoljam,
természetbarát hittel, kényszer nélkül
megadtam én is magamat a zöld lázadásnak,
ömlött a csőcselék, apokaliptikus vadak
jöttek a zöldben a vadászó, halászó, gyűjtögető
ősemberek közé, olyan kihalt fajok is
megjelentek, mint az aranysakál.

A tavasszal megújult vidék ősze
teljesen elmocsarasodott,
majd az aszály csontvázai borították a kertet,
aztán már az időjárástól függetlenül
embertelenedett a környék a patakparti
sávban, a füzesek és nyárosok magas
hegyekké nőttek, s magukba omlottak,
a gyökerek nem bírtak akkora terhet tartani,
a lombok hatalmas kupoláit kifordította a szél,
mint az óriás hüllők csontvázai merednek
a vedlett ágak, fölnyársalják a fényes felhőket,

ÁGH ISTVÁN (1938) író, költő, műfordító. A *Hitel* főmunkatársa. A Nemzet Művésze.

bűzlik az aljnövényzet pokla a ragadozók lakomái után a nyulak és őzek maradványaitól, ahogy csonttá pusztulva elvegyülnek a szemét zománcos edényei közt a menyegzők palackjaival, de már a szemét is megszűnt a falvakkal együtt, az arra vetődő ember odaguggol dolgát végezni, de a szeretők már nem választják nászágynak a zöldet, riasztja őket, mint a temető.

Az utált, magukat szaporító szigetek idegenséget és félelmet gerjesztettek, a lakatlanság rémét, mikor már csak én vagyok egyedül a világon, erdei bogyókon élek, s mindenütt rokon szellemek kísértének, akik szél hangján suttognak, bömbölnek valamit, mint a fák földbe ásott fűkunyhóm fölött, ez lenne a logikus következménye a Zöld Angyal hódításának, ha nem szállna szembe valaki, s nem lennének önérzetesen bátor gazdák, akik az élettel járó kötelességet teljesítik.

A romos ház újjáépítését, a mi lebontásunkat, a tetővel kezdik, ahogy befejezték valaha, kiválogatják az ép cserepeket, s a téglákról is leverik kalapáccsal a maltert, az ablak és ajtó ráamákat még tovább tördelik, falakat bontanak, raknak, teret bővítenek, gigantikus exkavátorral medret ásnak a forrás vízének, s tóvá rekesztik, megjelenik vendégségben valahonnan egy vadkacsa, füvesítenek, lekövezik az utat a telek fontos pontjai közt, a rácsos kaputól a parkolóig, a két épületig, a merengésre szánt vízparti padig, dézsát állítanak a fa alá, hol fölaprított fa parazsával melegítik a parajdi sós vizet, borozóba vezet a meredek pincelépcső, a nappaliban a fotelekből pazar kilátás nyílik, a konyhában szagelszívó készülék, s napenergia szolgálja a főzést s a fűtést a hideg napokon.

Jöhetnek a vendégek.

A fűtés első napja

A hideg lakás fölidézte őszi
pásztorkodásom rideg legelőjét,
ahogy a szél átfujt a nagykabáton,
s szívig hatolt, gerincig és velőig,
tehenet őriztem a nyáros mentén,
zengtek a fák fölöttem, mint a hárfák,
átéltem októberré változásom,
környezetem szenvtelen kifosztását,

egy otthontalan varjú szállt az égen,
mindegyik szárnycsapástól hidegebb lett,
a lábam földre süppedt, mint a lápon,
már önmagamot is keresni kellett,
már nem a fogam vacogott, a lélek
zokogott némán, elszakadva tőlem,
bolyongott, mint az otthontalan szellem,
s eltévedtem a Besenyő erdőben,

már akkor is a fahasábok lángja
mentett meg a közelítő téltől,
a hideg szoba sarkában vaskályha
szolgált a megtérőnek menedékül,
az áramló hő egyesült a szekrény
fölött a birs télies illatával,
s boldogított, mint a hívót a tömjén,
a hitetlent a marihuána,

mint most a fűtés első őszi napján,
ahogy a meleg lassan fölszívódik
a bútorokba, könyvekbe, falakba,
s ettől az egész világ megváltódik,
déli szelet látok az ablakon túl,
ahogy a lassú lombhullás mutatja,
a nyárian öltözött diákok
sokaságát erősebb szél kavarja,

mintha magamra találnék közöttük,
hogy éppen kijöttem a nagyerdőből,
pedig már csak a zord idővel küzdök,
de még egyszer nem kezdeném előlről,
s talán harmadik telem is túlélem
társam hiányzó sugárzása nélkül,
mert süt a nap, vagy lángokba gyúlt fénye
hozzám nem illő életkedvre gyógyít.

Ellobbant gyufaszálak

Napjaimat ellobbant gyufaszálak
szegélyezik a tűzhely mellé dobva,
gyors pillanatok hunytak ki a lángban
skatulyára fordult mozdulatommal,

a lélegzet is így halt el örökre,
mit rá kerekült ajkamon kifújtam,
megjegyezni sem szoktunk róla többet,
bár a pálcikák tűzvészt is okoznak,

eseménytelen naplóm megírhatnám
elszenesedett félfelük hegyével,
ahogy az edény alatt gyúlt a gázláng,
csípésétől hüvelyujjam megégett,

és forrt a víz a kávénak, teának,
mint mindig, páros létem idejében,
de az adagja páratlanra váltott
a melegített nagyüzemi ebédvel,

napi ötszöri gyufaszálfogyasztás,
most már a harminc cigaretta nélkül,
egy egész temetőért gyújtok gyertyát,
míg ki nem hullok istenem kezéből.

Budai dolmányos

A Sághegyi dolmányos varjú
most már a budai erkélyen,
mint a barackfán negyven éve,
pontosan úgy mozdul, mint akkor,

csak itt a párkány szélén lépked,
biztosan, mint a felső ágon,
közben átugrik páros lábbal
a ruhaszárító kötélén,

rá a virágtartó állványra
bekapni egy városi hernyót,
aztán megint tovább azonmód,
önelégült méltóságában,

gazdára vall otthonossága,
szomszédasszonyom volt előtte,
pongyola helyett ünneplőben,
szürke dolmánnyal, szűk szoknyában,

s peckesen, mintha távgyalogló
lenne, és nem tudna megállni
a csatatérré vált Mohácsig,
hol a zsákmánya nem csak a hernyó,

Kanizsai Dorottya mellett
temeti a hadat magába,
vagy inkább a jövőbe látva,
a madár robotja jelent meg?

Élettársak

Szobanövény lett élettársam végül,
ha már ennyire egyedül maradtam,
a bútorok, ruhák közt mégis élő,
bár nem beszél, de eltűnődhet rajtam,

megsínylette asszonyának hiányát,
levele fonnyad, bokra ritkulni kezdett,
a zöldből a föld egyre jobban kilátszik,
míg a hajam fejemen kevesebb lesz,

ha ő elszárad, velem ki lenne együtt,
hogy másik lény is legyen a lakásban?
az ablakon betévedt darázs jöhetne,
egyenest az univerzumból szállva?

csipkedhetnének mindenféle parányok,
őrizve a láthatatlanság titkát,
emberszagomra kísértetek szoknának,
még a sátán is bőregér szárnyon cirkál,

házigalamb gubbaszt az ablakpárkányon,
úgy néz be hozzám, mintha nem venne észre,
de én figyelek, mozdulatlan vigyázok,
hogy el ne ijesszem, s megint visszatérjen.